

Аўторак, 5 траўня 1998 г.

№ 45

Кошт свабодны

СВАБОДА

Забаронена 24 лістапада 1997 г.

Чакаюць Беразоўскага

У мінскай штаб-кватэры СНД чакаюць прыезду Барыса Беразоўскага — новага выкананічага сакратара.

Плануецца, што ён прыбудзе ў Мінск 8 траўня. Да гэтага часу кабінет Беразоўскага займае Іван Каратчэн, які рыхтуеца здаць справы новаму начальству. Учора ён праводзіў аператывную нараду ў штабе. У размове з карэспандэнтам НАВІНЫ Іван Каратчэн паведаміў, што ягоны дaleйшы лёс пакуль не вызначаны. Паводле нашых звестак, адстаўны сакратар збіраеца перайсці на дыпламатичную службу.

Прэзідэнт Лукашэнка паабяцаша стварыць Барысу Беразоўскому ўсе ўмовы для працы. Праўда, Рыгоравіч не верыць, што новаму сакратару ўдасца вывесці СНД з крызісу. Менавіта гэтая складаная задача будзе вырашана на спецеформе па ўдасканаленні дзейнасці СНД, які адбудзеца ў ліпені ў Москве.

У офісе СНД пакуль не ведаюць, ці атрымае Беразоўскі, акрамя службовага кабінета, яшчэ і кватэру ў Мінску альбо будзе штодня прылятаць на працу прама з Москвы.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Палітычную «крамолу» канфіскавалі

На беларуска-ўкраінскай мяжы ў лідэр аўтаконфіскавалі партню друкаванай працу.

Гэта адбылося 2 траўня на пагранічнай пераходзе ў Столінскім раёне Брэсцкай вобласці. Кіраўнік Беларускага Народнага Фронту Лявон Баршчэўскі і ягоны намеснік Сяргей Папкоў вярталіся з Украіны. Работнікі мытні канфіскавалі ў іх 900 экземпляраў газеты «Беларуская ведамасці», якая выдаецца ў Варшаве, не-калькі соцені ўзаемнаўцівікі. Падставай для падобных дзеянняў сталі леташнія пастановы ўрада і загад па Мытным камітэце аб увядзенні амежавання на ўвоз друкаванай працу.

Лідэр аўтаконфіскавалі на мытнім пункце 5 гадзінай — увесь гэты час пагранічнікі і мытнікі вялі тэлефонныя кансультатыўныя са сваімі кіраўніцтвамі наўконт далейшых дзеянняў. У выніку затрыманыя былі адпушчаны, а друкаваныя выданыя пакінутыя для вывучэння. «Надзея, што ўдасца вярнуць гэту партню друкаванай працу, вельмі невялікая», — сказаў Сяргей Папкоў. — Рэжым за апошні год стварыў сапраўдную сістэму аховы самога сябе ад любой крытыкі».

БелаПАН

200 баксаў у адны руکі

Нацыянальны банк пастановіў, што аднаму чалавеку ў адным аблігатыўным пункце цяпер не могуць прадаць больш за 200 долараў.

Па інфармацыі з галоўнага банка краіны, такое рашэнне было прынятае па прапанове Камітэта дзяржаўнага кантролю «ўсюзвязі з напружанасцю на рынку наяўнай валюты».

БелаПАН

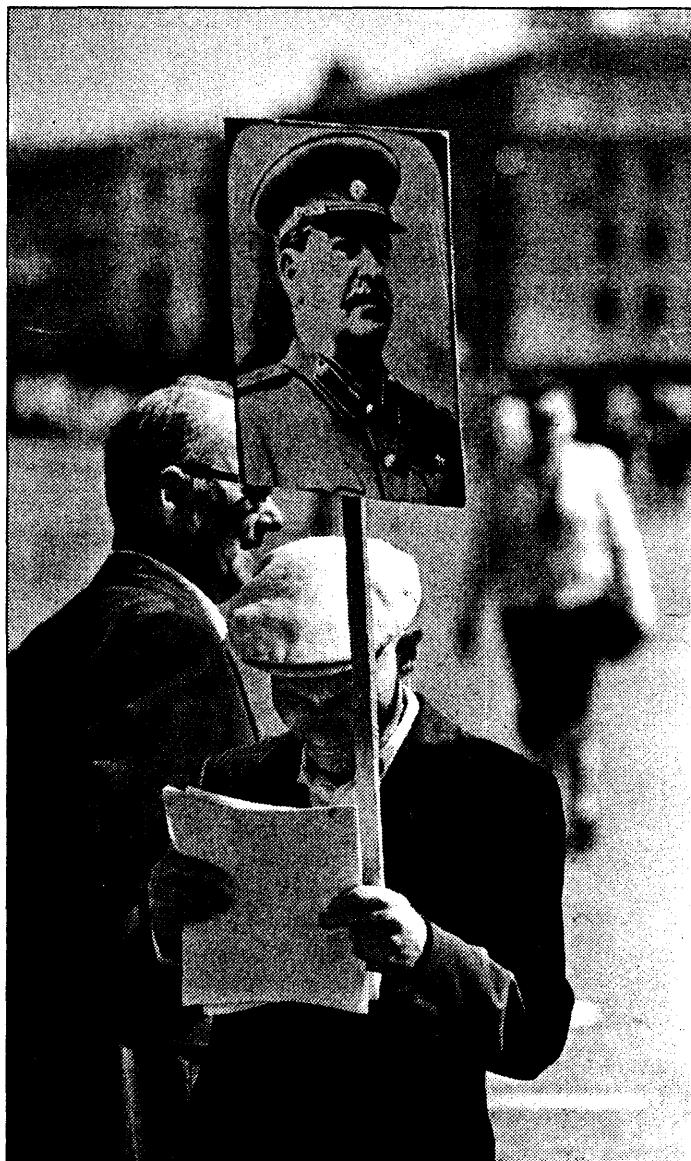
Аптынне

44% жыхароў Беларусі, аптынных сацыялагамі, прызналіся, што ім «ледзь удаеца зводзіць канцы з канцамі». 5% рэспандэнтаў паведамілі, што «залезлі ў даўгі», а 7% «вымушаныя выкарыстоўваць свае зберажэнні».

НАВІНЫ
Падпіска на газету НАВІНЫ прымаецца да 10 траўня ва ўсіх аддзяленнях пошты і Белсаюздруку

Наш падпісны індэкс

63312

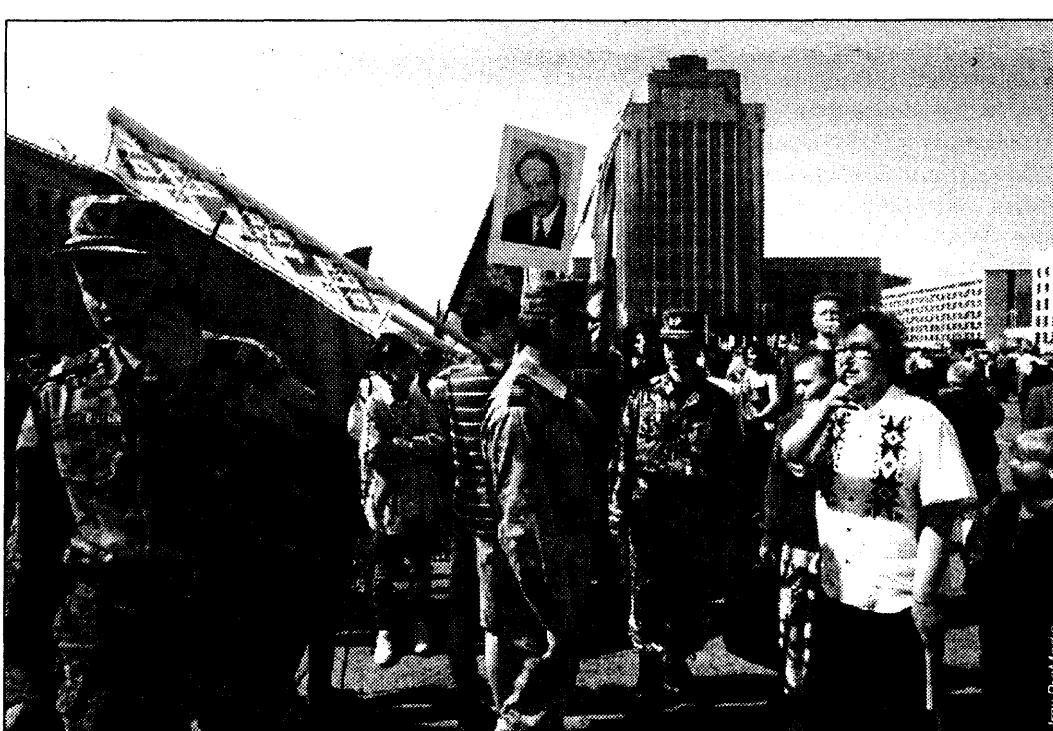
Першамайскіх арыштантаў праз дні выпускі

У панядзелак у Мінску судзілі групу беларускіх сацыял-дэмакратоў «за арганізацыю несанкцыянаванага шэсця».

Мінскія ўлады дазволілі сацыял-дэмакратам правесці першамайскі мітынг каля Опернага тэатра, аднак грамадоўцы вырашылі пайсці разам з іншымі калонамі на плошчу Незалежнасці. Міліцыя спачатку спрабавала не выпусціць іх на праспект, але безвынікова. Начальнік сталічнай міліцыі генерал Барыс Тарлецкі, які назіраў за пачаткам «несанкцыянаванага шэсця», вырашыў не прыціцца залішнім увагі да апазіцыйнай калоны і даў каманду праpusціць сацыял-дэмакратаў. Грамадоўцы без перашкоды ішлі па праспекце, час ад часу скандзіруючы лозунгі «Свабоду палітвязням», «Жыве Беларусь», а таксама заклікі кшталту «Куля, затвор, аўтамат, прэзідэнт». Апазіцыйная група дэмакратаў рэзка выдзялялася сваёй актыўнасцю на фоне пасіўных прадстаўнікоў працоўных калектываў, якіх зіралі на мітынг па разнарадцы. Сагнаныя пад прымусам людзі неслі партрэты прэзідэнта і транспаранты «Мир, труд, май». Найбольш арыгінальным было аздабленне калоні Мінскага завода безалкагольных напояў, рабочыя якога размахвалі рознакаляровымі сцяжкамі з надпісам «Мінская мінеральная № 4». На жаль, не удалося пабачыць, якія сцяжкі неслі ў святочнай калоне работнікі гарэлачнага завода «Крыштал».

(Працяг на стар. 2)

На здымках: Афіцыйны Першамай на плошчы Незалежнасці ў Мінску. У кожнага пакалення свае куміры. Пенсіянеры адзначалі дзень працы з партрэтамі камуністычных правадыроў Леніна, Сталіна, а маладэйшым даручылі тримаць партрэты Лукашэнкі.

Як лавілі журналістаў

Журналіцкая работа на мінскіх вуліцах становіцца заняткам ўсе больш небяспечным.

У мінскую пятніцу фотакарэспандэнты Сяргей Грыц (Associated Press) і Васіль Фядосенка (Reuter), якія па заданні сваіх рэдакцыяў здымалі першамайскія падзеі ў Мінску, былі скіпленыя баевікамі спецефраздзялення. Прыхіна ў тым, што журналісты фатаграфавалі, як гэтыя людзі ў цывільнім кінуліся пасля дэмактраціі затрымліваць удзельнікаў «несанкцыянаванага шэсця».

Не паспей Васіль Фядосенка зрабіць некалькі кадраў, якія самога зацігнулі ў міліцыйскую машыну. Сяргея Грыца міліцэйскім «хвостом» супрападджу да прывакзальнай плошчы, і, як толькі журналіст сеў у таксоўку, да машины адрэзу кінуліся дзве ў цывільнім, а дарогу таксі пераградзілі «Жыгулямі». Грыц перасадзіў ў машыну з зацемненымі шыбамі і адвезлі ў Маскоўскі РАУС, дзе ўжо знаходзіўся Фядосенка, а таксама дзесятак скіпленых удзельнікаў шэсця.

Журналістам знялі ў анфас і профіль, пасля чаго ім загадалі чакац прыходу нейкага міліцыйскага начальніцтва. На ўсе патрабаванні карэспандэнтаў патлумачыў ім прычыну затрымання, міліцыянты заяўлялі, што ўсе пытанні трэба задаваць іх начальніку. Урэшце праз дзве гадзіны ў пастарунку з'явіўся нейкі маёр, які прадставіўся Анатолем Іванавічам, намеснікам начальніка Маскоўскага РАУС. Ён аўтавіў журналістам, што яны свабодныя, аднак патлумачыў прычыну захопу і прынесці ім прабачэнні катэгарычна адмовіўся.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Беларускія дэмакраты зноў спрабуюць аб'яднацца

Група вядомых беларускіх апазіцыянераў прыняла заяву аб намеры стварыць Садружнасць дэмакратычных сілаў (СДС).

Мэта Садружнасці — аднаўленне законнасці, дэмакраты ў Беларусі, абарона незалежнасці краіны. Да канвенцыі, на якой выкладзеныя асноўныя прынцыпы СДС, ужо далаўліся такія вядомыя ў краіне палітыкі, як Генадзь Карпенка, Станіслаў Багданкевіч, Юрый Хадыка, Сямён Шарэцкі, Станіслаў Шушкевіч, Васіль Шлынскі і іншыя. Цяпер слова за партыямі, якія яны прадстаўляюць. Канвенцыя аб стварэнні СДС накіравана ў партыі, незалежныя прафсаюзы і недзяржавныя арганізацыі. Далучыцца да яе прапануеца ўсі, хто падзяляе дэмакратычныя каштоўнасці і гатовыя іх абараніць.

Кіраваць новым аб'яднаннем будзе аналітычна-консультатыўны Савет у складзе 14 чалавек — прадстаўнікоў палітычных і грамадскіх арганізацый. Пакуль каардынаторомія практэзу стварэння СДС будзе займацца Беларускі Хельсінскі камітэт.

Нагадаем, што з часоў аўгуста 1996 года незалежнасць Беларусі дэмакраты нашай краіны аб'яднанне не ўпершыню. Звычайна гэта рабілася ў часы палітычных крызісаў, аднак аб'яднанне дэмакратаў яшчэ ніколі не давала таго выніку, на які было разлічанае. Напрыклад, стварэнне ў 1996 г. «круглага стала» партыяў і рухаў (аб'яднанне ішло вакол Вярховага Савета 13-га склікання) ставіла сваёй мэтай згуртаваць палітычныя сілы перад пагрозай вераломства Лукашэнкам. Аб'яднанца часова ўдалось, але спыніць дыктатара — не. У выніку «круглыя столы» падыходы сканіруюць, а ягоныя былыя удзельнікі сеіння нішто не аб'ядноўвае, акрамя слова «апазіцыйны» да незадрозднага матэрыяльнага становішча. Ці не чакае той жа лёс СДС, які зараз ствараеца вакол Беларускага Хельсінскага камітэта?

На думку старшыні Беларускага Хельсінскага камітэта Таццяны Процькі, новае аб'яднанне можа стаць досыць упływowym. Плануеца, што пры СДС будзе створаны аналітычны цэнтр, які

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

Першамайскіх арыштанаў праць дні выпусцілі

(Пачатак на стар. 1)

У афіцыйным мітынгу на плошчы Незалежнасці, дзе было сабрана прыкладна сем тысяча чалавек, апазіцыянеры не ўдзельнічалі. Пакуль штатныя аратары выказвалі з tryбуны слова ўдзячнасці таварышу Лукашэнку, сацыял-дэмакраты прайшліся вакол плошчы і пачалі разыходзіцца.

Традыцыйнае паляванне міліцыі на дэманстрантаў пачалося пазней. Непадалёк ад чыгуначнага вакзала група людзей у цывільным складзе члену ЦК сацыял-дэмакратичнай партыі Алеся Станкевіча і Андрэя Завадскага, а таксама лідэрў Маладой Грамады Сяргея Марцалева і Мікіту Коласа. У другой палове дня міліцыянты арыштавалі ў штабкватры БСДП яе лідера Міколу Станкевіча, які, зрэшты, і не збіраўся хавацца. Усяго было схоплена 11 чалавек. Тры выхадныя дні іх трывалі ў камерах Мінскага спецырэймніка, а ў панядзелак з раніцы пачалі дастаўляць у суды.

Мікола Станкевіч у зале суда быў выпушчаны на свабоду, паколькі разгляд яго справы быў перанесены на 12 траўня. Трое дэманстрантаў атрымалі па 3 сутак арышту, адзін чалавек папрэдзаны і адзін апраўданы. Справы астатніх будуть разглядацца 13 траўня.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Як і ў былых савецкіх часах людзі ішлі на дэманстрацыю па разнарадцы (здымак уверсе).

Падчас першамайскай дэманстрацыі з адным міліцыянтам здарыўся эпілептычны прыпадак (на здымку ўнізе).

Арыгінальнае пакаранне

Расійскія антыфашисты адчулі смак законнасці па-беларуску

У мінульым нумары мы паведамлялі, як пасля Чарнобыльскага шляху 15 сібранія расійскай арганізацыі Антыфашисты кае маладзёжнае дзеяньне было затрыманы і пасля пакарання — хто штрафамі, хто папярэджаннямі. Але пакаранні гэтыя былі вынесеныя вельмі дзіўнымі чынам.

Адбывалася гэта так. Антыфашисты па адным выклікалі ў кабінет, дзе нехта ў цывільнім абавязку кожнаму рашэнне: за «образу гонару і годнасці асобы» — папярэджанне альбо штраф. Прычым расіяне доўга не ведалі, быў то міліцы-

янт, кадэбэшнік ці суддзя — ні прозвішча, ні пасады гэты «нештакіому не называў». Рашэнні ён выносіў у вуснай форме; копія рашэння амаль нікому не выдалі. Выключэннем стаў усяго адзін чалавек — Барыс Сяменаў — яму выдалі паперу толькі пасля настойлівых патрабаванняў. І толькі таму мы ведаем, хто менавіта выносіў рашэнні: гэта начальнік Савецкага раёна дзяслея міліцыі С. Дубаневіч.

Пасля вынясення рашэння расійскіх антыфашистаў заяўлі ў аўтобус і ў суправаджэнні амонаўцаў павезлі на вакзал. На іх

Зміцер ЛІХТАРОВІЧ

Шарамета і Завадскага ўзялі на мушку

Супрацоўнікі тэлекампаніі ОРТ Павел Шарамет і Дзмітрый Завадскі пастаўленыя на ўлік у райадззелах міліцыі па месцы жыхарства — як умоўна асуджаныя.

Нагадаем, што суд у Ашмянах вынес пакаранне: П. Шарамету — два гады, Д. Завадскому — 1 год і 6 месяцаў, абудову з выпрабавальнымі тэрмінамі 1 год, 30 красавік ў Шарамета і Завадскага міліцыі двойны зняла адбіткі пальцаў, іх сфатографавалі і знялі на відэаплёнку. Журналістам паведамлі і ўмовы «выпрабавальнага рэжыму»: у прыватнасці, яны не маюць права без дазволу пакідаць месца жыхарства, выядзяць за мяжу, звальніца і пераходзіць на іншыя месцы працы і г.д.

Гродзенская абласная прокуратура і абласны суд, куды Шарамет і Завадскі падавалі касацыйную скаргу, прыслалі пісьмовыя адказы, у якіх гаворыцца, што падставаў для перагляду прысаду няма. Зараз журналісты маюць намер падаць скаргу генеральному прокурору і старшыні Вярхоўнага суда Рэспублікі Беларусь, а таксама звязніцу ў міжнародны суд.

БелаПАН

«Дар» дапаможа знайсці бацькоў

Трыццаці гомельскім дзесям-сіротам пашанцавала ўдзельніцаў у рэалізацыі праекта «Дар», распрацаванага сумесна з італьянскім фондам «Анпас».

Праект прадугледжвае ўсынаўленне сіротаў гомельскімі сем'ямі, а італьянцы бяруць на сябе абавязак аказваць такім сем'ям усебакую дапамогу. Дарэчы, у Італіі зусім няма інтэрнатаў, як у нас: усіх сіротаў усынаўляюць сем'і, прычым многім даводзіцца доўга чакаць сваёй чаргі.

Ядвіга КОПАЦЬ

Як і ў былых савецкіх часах людзі ішлі на дэманстрацыю па разнарадцы (здымак уверсе).

Падчас першамайскай дэманстрацыі з адным міліцыянтам здарыўся эпілептычны прыпадак (на здымку ўнізе).

Першага сакратара аўкама «не зацвердзілі»

На сесіі Гродзенскага гарадскага савета дэпутатам прапанавалі перайменаваць праспект 40-годдзя Перамогі ў праспект Леаніда Кляцкова, былога першага сакратара аўкама КПБ. Але прапанова набрала менш за палову ад патрэбнай колькасці галасоў.

Трэба сказаць, што пасля таго, як Беларусь стала прэзідэнцкай рэспублікай, вуліцы ў Гродне перасталі перайменоўваць. У дэмагрэчычны часы паспелі замяніць калі 20 савецкіх назваў. Што датычыць «40-годдзя Перамогі», дык нават тады ўлады не наважыліся скасаваць гэту назузву, зважаючы на ветэраноў. У горадзе, між іншым, і без таго існуе праста вуліца Перамогі даўжынёй 2,5 км і аднайменны завулак. Гэта, аднак, не перашкодзіла Савету ветэранаў патрабаваць, каб у Гродне з'явілася яшчэ і плошча імя 50-годдзя Перамогі. Але здзейніць гэту «фобійную» задуму не ўдалося.

Што датычыць першага сакратараў, дык у горадзе ёсць толькі вуліца С. Кабяка, першага сакратара Віцебскага аўкама КПБ, які некалі працаўаў у Гродне старшынём аблвыканкама. А вось Леанід Кляцков, якога не захацелі зацвердзіць гродзенскія дэпутаты, кіраваў аўкамамі цэлых 18 гадоў. У 1990 годзе, вышаўшы на пенсю, ён здаў свой шыкоўны цагляны асабняк у цэнтры горада і пераехаў у Мінск. Памёр Л. Кляцкову ў 1997 г., пахаваны на сталічных Маскоўскіх могілках.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

Беларускую зямлю павезлі ў Лондан

У Англію паехала гільза з зямлём са славутага Буйніцкага поля, на якім 23 дні доўжылася абарона Магілёва ад наступу фашыстаў.

У Лондане 8 траўня будзе адчынены помнік воінам, якія загінулі ў барацьбе з фашызмам на франтах 2-й сусветнай вайны. Помнік ствараецца пад патранажам брытанскай каралевы. Зямлю плануюць прывезці з усіх абласцей Беларусі, якая пачярпела ў гады апошніх вайны больш за ўсе краіны Еўропы.

Сымон ГЛАЗШТЕЙН

Інтэграторы з'ехаліся ў Гомель

У Гомелі распачала работу 8-я міжпарламенцкая сесія Саюза Pacii і Беларусі.

Гарадскія ўлады шмат дзён рыхтаваліся да сустэрэйскай думской дэлегацыі, у якую уваходзяць Г. Селянёў, А. Лук'янаў, С. Бабурын. У Гомелі быў тэрмінова ўпрацоўвани аэропорт (ёсць звесткі, што на гэта пайшло больш за 100 млрд. рублёў), вакзал, усе пад'езды да горада. Асаблівую ўвагу надалі рэзідэнцыі інтэгратораў — гасцініцы «Турист».

Пачатак сесіі прынёс гомельцам палёту. Цэлы месяц кіроўцы быўлі вымушаныя аўтадромаў на ходніках асфальтавых ладачных машын. Пешаходы, наадварот, мусілі хадзіць па праезнай частцы, бо фасады многіх дамоў у цэнтры горада спешна рамантавалі. Зноў селі за парты студэнты і школьнікі, якія ўжо былі забыліся на заняткі, бо не паспявалі патрапіць з ленінскага суботніка на эклагічныя, як іх змянілі суботнікі без назвы.

На здымку: гомельскую гасцініцу «Турист» ударнымі тэмпамі рыхтавалі для прыёму гасцей-інтэгратораў.

Наведзены парадак і на аўтадромах, якія мусіць наведаць замежнія гасці: падчысці «Гомельшшуло», «Гомельмаш», дзяржуніверсітэт імя Ф. Скарыны. Запомніцца сесія гараджанамі і тым, што пасля доўгай адсутнасці ў гарадскія крамы вярнуліся які, масла, каўбасы і малако. Вось толькі ці надоўга?

Новы мэр Гомеля А. Якабсон лічыць сваёй задачай «зрабіць

З Гомеля — ў Нароўлю

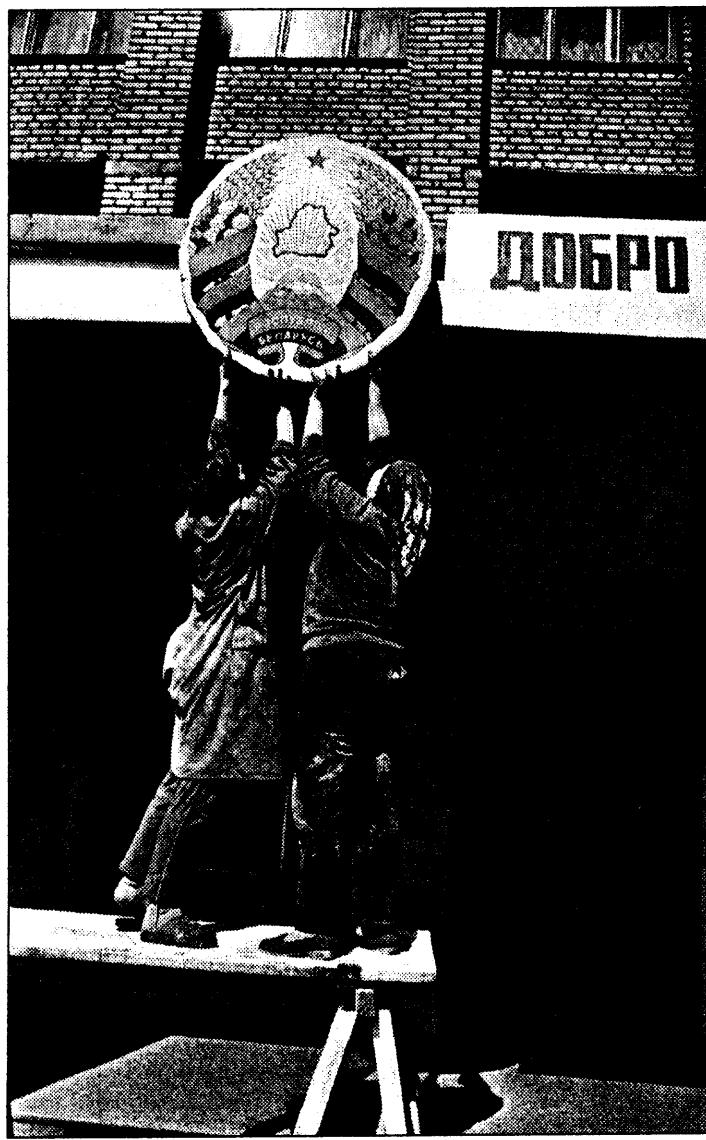
Учора ў Гомельскую вобласць з аднадзённымі візітамі прыбыў прэзідэнт Аляксандар Лукашэнка.

Раніцай ён наведаў Гомельскі аблвыканкам, дзе адбылася ўрочыстая цырымонія ўручэння ўзнагароды 27 грамадзянам вобласці ў сувязі з 60-гадзінам Гомельшчыны, якое адзначалася нядайна. Далей запланавана выступленне Лукашэнкі на 8-й сесіі Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Pacii.

Пасля гэтага прэзідэнт мае намер наведаць Нароўлянскі раён — адзін з шасці раёнаў вобласці, найбольш пашырэлых ад чарнобыльскай аварыі.

У Нароўлянскім раёне грунтуюна рыхтаваліся да прыезду Рыгоравіча. У вёсках, якія стаіць пры дарозе, паставілі новыя платы за дзяржайныя кошты. У раёнах ісцілі да пафарбавалі фасады.

Ірина МАКАВЕЦКАЯ

На здымку: Нароўлянскую сярэднюю школу рыхтуюць да прыезду прэзідэнта.

Клуб бывших братьев

Сегодня, после очередной встречи глав государств СНГ, перед ним открывается как никогда пессимистическая перспектива. По общему мнению, СНГ за шесть лет не смогло оправдать свое существование.

Повод выпить шампанского

У стран СНГ нет и тени согласованных действий на международной арене, продолжается распад экономических связей между его членами. Товарооборот внутри содружества каждый год уменьшается на 10%. Подписанный в 1993 году договор о создании Экономического союза, что предполагало поэтапное продвижение государств-участников от одной стадии интеграции к другой (Зона свободной торговли — Таможенный союз — Платежный и Валютный союзы — Общий рынок товаров, услуг и капиталов), похоронен окончательно. Аналитики называют симптоматичным тот факт, что даже пламенный борец за интеграцию Александр Лукашенко высказывается о будущем содружества весьма холодно. А президент Казахстана Н.Назарбаев после встречи в Москве высказался достаточно однозначно: «Заседание прошло еще хуже, чем в Кишиневе. Опять поговорили о том о сем, выпили шампанского — и разъехались. Я уже мало верю в возможности СНГ».

Сама система СНГ не учтывает ни традиций бывших союзных республик, ни нынешних реалий. Россия желает лицензировать в СНГ, хотя бы в память о лучших имперских временах, и это несомненно: Москва шла даже на явные авантюры, чтобы втянуть в содружество тех, кто не желал это сделать добровольно (пример тому — Грузия). Но, с другой стороны, Шеварднадзе в свое время высказывал готовность стать объединенным министром иностранных дел СНГ — Кремль демонстративно этого не заметил: как же — какой-то там нерусский и вдруг...

Между тем СНГ было и остается аморфным соединением. Органы содружества представляют собой довольно громоздкую бюрократическую машину (аппарат исполнительных органов СНГ насчитывает 2.500 чиновников), но работает эта машина вхолостую. В отличие от советских времен

сегодня «столица СНГ в Минске» не принимает никаких решений. А решать вопросы взаимоотношений на саммитах невозможно даже с технической точки зрения. Встречи обираются банальной говорильней. В коридорах власти нередко можно услышать: «Обсуждаемые на саммите вопросы тянут только на уровень министра, если не замминистра. Встречаться на уровне президентов необходимо только для визирования полностью согласованных стратегических решений».

Вряд ли что-нибудь изменится после назначения на пост исполнительного секретаря СНГ Бориса Березовского. С одной стороны, Ельцин сдержал свое слово и «выслал Березовского из России» — в штаб-квартиру содружества в Минске. С другой, комментаторы единодушны во мнении: Березовский совершенно не нужна карьера технического работника межгосударственных структур. Раз он согласился на эту должность — то предстоит свои интересы в крупном бизнесе. Ведь на Украине еще впереди большая приватизация, в Беларуси — золотое дно транзита, в Закавказье и Средней Азии много нефти... Иными словами, скоро СНГ будет полезно Березовскому, но не наоборот.

«Заявленная идея»

Занимаясь решением собственных многочисленных проблем, государства-участники в начале 90-х годов не могли уделять серьезное внимание строительству СНГ. Всем по привычке казалось, что «братские связи» никуда не денутся, они нерушимы даже при наличии национальных суверенитетов. А нет: получилось, что «содружество — это просто заявленная идея, но не реально существующий организм», — сказал недавно зампредседателя комитета по делам СНГ российской Госдумы Вячеслав Игрунов.

Механизм контактов внутри СНГ скопировали с советской модели, но не учли, что суть

После заседания снова избранный председателем Совета глав государств СНГ до 2000 года Борис Ельцин (крайний справа) широким жестом пригласил своих коллег-президентов к столу. Испить шампанского.

отношений изменилась. Ширится мнение, что вместо проведения помпезных, но бесполезных саммитов странам СНГ лучше строить отношения друг с другом на основании двусторонних контактов. Уже сформировались или находятся в процессе формирования блоки интересов, которые еще раз доказывают плодотворность «выборочных» связей. Это теперь понятно и руководству России. При всех противоречиях союз России и Белоруссии выглядит более продуктивным, чем абстрактная дружба в СНГ. То же относится к связям между другими странами. А вот четверка Беларусь—Казахстан—Киргизия—Россия, к которой на днях пристегнули поэтический (или скорее, учитывая возобновившиеся вооруженные стычки, межвоенный) Таджикистан, — гораздо менее эффективна, поскольку объединяет не группу, а набор стран, у которых весьма мало общего.

И уж совсем неэффективно СНГ как таковое.

Дружеский шантаж

На московском саммите прозвучала мысль, что яблоко раздора в СНГ является Россия. Действительно, участники СНГ постоянно шантажируют друг друга и прежде всего Россию. Суть обвинений состоит в том, что сегодняшняя Москва не может заменить бывшую столицу СССР, хотя с завидным упрямством претендует на эту роль. В итоге то, что страны содружества хотят получить от России, они, как правило, получают.

Правда, поставляя сырье и поглощая готовую продукцию

(такая схема работает, к примеру, с Беларусью) или же, наоборот, покупая сырье (сотрудничество с Казахстаном), Россия не может обеспечить странам СНГ финансовые ресурсы в виде инвестиций. Понимая, что Россию игнорировать нельзя, члены СНГ согласны пойти на некоторые уступки, но «бывшим братьям» не чуждо совершенно естественное стремление повыгоднее пропадать что-нибудь и на сторону. Запад вынужден учить российский фактор, а поэтому вкладывает средства в экономику стран СНГ с некоторой осторожностью. Надолго ли такой осмотрительности хватит? Вряд ли.

Здравый смысл и законы рыночной конкуренции подсказывают иностранцам, что поддерживать соперника Москвы выгодно. Поэтому участники СНГ (за исключением разве что Беларуси) работают на два фронта. Отсюда и заявления грузинских парламентариев о намерении выйти из СНГ, и широкие восточно-западные реверансы Украины, которая год назад с чувством собственного достоинства проводила учения Sea Breeze-97 вместе с военным флотом США, а в апреле этого года гордилась успехом российско-украинских учений на том же Черном море.

Косвенно и сами участники содружества признают, что от России отказываться не стоит. Но тем не менее предпринимаются шаги к созданию самостоятельных экономических структур. В частности, Азербайджан, Афганистан, Иран, Казахстан, Киргизия, Пакистан, Таджикистан, Туркменистан, Турция и Узбекистан приступили к разра-

ботке технико-экономического обоснования для строительства единой энергосистемы этих стран. Таким образом, рушится один из столпов российского влияния в СНГ — единая энергетическая система.

Все чаще в качестве реального партнера стран СНГ вместо России выступают третьи страны — США, Турция, Китай и т.д. Логично, что такие связи получают приоритет в силу их определенности, а также политической и экономической эффективности. Внешние партнеры хотят закрепиться на завоеванных экономических плацдармах, и они стараются усилить противоречия между Россией и другими странами СНГ. Доля третьих стран в товарообороте членов СНГ возрастает, а внутренний рынок сокращается.

Что дальше?

Выйти из тупика, очевидно, можно было бы при помощи двусторонних прямых контактов. Осознанием этого факта следует считать активность российского вице-премьера Ивана Рыбкина, который перед последним саммитом объехал почти всех руководителей стран содружества. Что ж, Россия обречена оставаться политическим и экономическим центром содружества — в силу своих размеров и достаточно давних традиций. В определенном смысле содружество — зеркало России, и многое зависит от нее самой. Но Россия никак не сумеет навести порядок в пределах своих границ, куда уж там СНГ.

К тому же между членами содружества накапливаются, нарастают объективные противоречия, они все более удаляются друг от друга. В Казахстане, например, уже более 70% экономики представлены частным сектором, и Н.Назарбаев закономерно призывает к использованию опыта Европейского Союза. Но при этом сам же признает: «Не все страны СНГ еще готовы к такой форме интеграции. Нужно начать движение тем, кто готов».

Но если ничего не изменится во внутренней политике отдельных государств, то к тому времени, когда «будут готовы» Беларусь или Туркменистан, об СНГ уже успеют забыть.

Петр КИРЬЯН,
«Эксперт»

Назарбаев подумал о внуках

Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев объявил о приостановлении приватизации в нефтегазовой отрасли страны. На сегодняшний день там приватизировано около 50%, и вот, по словам президента, пришло время «подумать о будущих поколениях». Возможно, есть и другие причины, — например, падение мировых цен на нефть. Казахстан пристановил приватизацию, так как ему пришлось продать концессии на разработку месторождений по заведомо заниженным ценам.

Латвии — нет! Шпротам — да!

75% россиян поддерживают идею силового давления на Латвию под предлогом защиты русскоязычного населения. Однако, как свидетельствуют результаты общероссийского социологического опроса, большинство опрошенных купят товары *made in Latvia*, если они им будут нужны. Более 60% опрошенных горожан ни при каких условиях не откажут себе в латвийских шпротах.

Учи языки, учись на языке

Парламент Латвии во втором чтении принял Закон о государственном языке. Решено, что вышее образование в стране можно будет получать только на латышском языке. В общеобразовательных школах, финансируемых из госбюджета или средств самоуправлений, не менее половины предметов должно вестись на госязыке. В учебных заведениях, финансируемых иностранцами, иной язык обучения должен быть специально оговорен.

Эстония разграничится с Россией

В ближайшее время должен быть подписан договор о границе между Россией и Эстонией. Переговоры о межгосударственной границе ведутся Россией и Эстонией с апреля 1992 года. Как заявил президент Эстонии Леннарт Мери, Таллин настаивал на возвращении к границам, установленным Тартуским мирным договором 1920 года, и, таким образом, претендовал на часть российской территории в 2,3 тысячи кв. километров. Российская же сторона определяет государственную границу по бывшей административно-территориальной линии между РСФСР и ЭССР. Скорее всего, будет выбран компромиссный вариант.

СБЫЛАСЬ АМЕРИКАНСКАЯ МЕЧТА

«СУПЕР-ЛЕТО» в СУПЕР-СТРАНЕ!

Америка — родина компьютеров и демократии, самая богатая и самая свободная в мире страна заслуживает того, чтобы ее увидеть. Тем более в дни каникул, по программе «Супер-лето» Центра обучения языку в США.

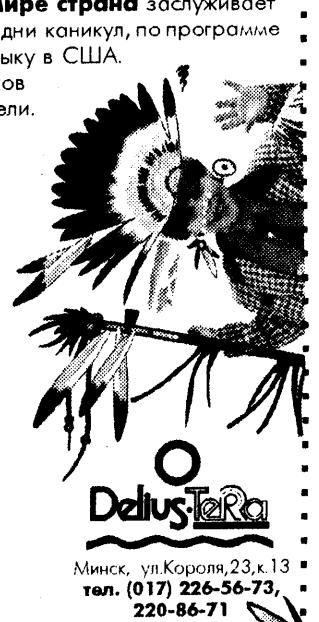
Программа рассчитана на школьников от 14 лет. Срок программы — 3 недели.

Она включает:

- отдых на берегу Великих озёр,
- проживание в семьях,
- общение со сверстниками из разных стран мира,
- ненавязчивое изучение языка с любого уровня (3 часа в день),
- погружение в языковую среду по программе Living Language Lab,
- развлекательная программа, спорт и экскурсии,
- внимательный персонал 24 часа в сутки.

Только \$ 1700 плюс авиабилеты — Америка у ног Ваших детей.

Подарите своим детям АМЕРИКУ!

Рост аплачаны Расіяй

Дарацца беларускага ўрада аналізуе развіццё эканомікі

Замежны дарацца з'явіўся ў Аляксандра Лукашэнкі на пачатку 1998 года. Зарплату яму плаціць Сусветны банк. Вядомы італьянскі эканаміст Дамініка Мар'ю Нуці ў свой час быў кансультантам урада Польшчы, цяпер ён працуе ў Мінску.

Еўрапейскі спецыяліст падрыхтаваў спецыяльны даклад «Беларусь: устойлівасць росту і пытанні эканамічнай палітыкі». На думку Д.Нуці, эканамічны рост быў дасягнуты ў першую чаргу за кошт павялічэння попыту на беларускую прадукцыю ў Paciі. Экспарт у Paciі павялічыўся на 40%, і дэфіцит гандлю паміж Расіяй і Беларуссю скараціўся з 493 да 5 млн. долараў ЗША. Але, з другога боку, звяртае ўвагу эксперт, гэта было

дасягнута за кошт росту дэфіцыту ў гандлі з іншымі рэспублікамі Былога СССР, а таксама з краінамі далёкага замежжа. У выніку, нягледзячы на скрачэнне гандлёвага дэфіцыту ў дачыненнях з Ра-

сіяй, агульны знешні гандаль Беларусі не мае такай станоўчай тэндэнцыі. Гэта сведчыць аб узрастанні залежнасці Беларусі ад Ра-сіі, а «зацикленне» на канкрэтным рынку з'яўляецца вельмі рызыкуным у дойгатэрміновай перспектыве.

Задаволіць попыт на беларускую прадукцыю ў Paciі дапамагло больш пойна выкарыстанне старога абсталяўвання, у пойнай ступені эфект далі невялікія інвестиціі і рост прадукцыі на прамысловым рэзвіцці.

Аднак адным з асноўных факта-

рада Paciі з іншымі краінамі СНД і далёкім замежжам, дзе могуць прапанаваць тавары больш высокай якасці і цалкам канкурэнтадздольныя па коштах. Да таго ж Ра-сія стратэгічна не зацікавлена ў развіцці гандлю з Беларуссю, якая набывае расійскую сырэвіну і пра-дае назад прадукцыю ў той час, як расійскія аналагічныя заводы паціху гінучь.

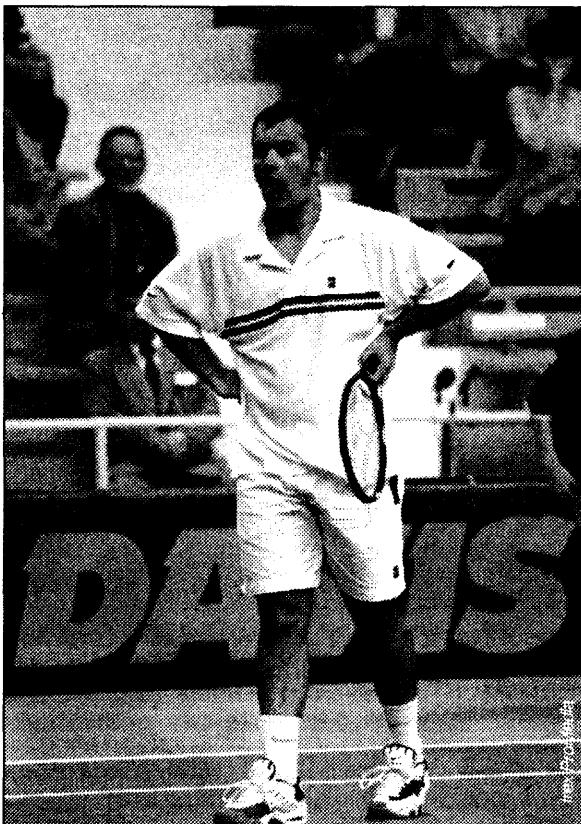
Замежны дарацца робіць вы-
снову: немагчыма захаваць эканамічны рост, калі не будзе змены ў эканамічнай палітыцы дзяржавы. Гэта палітыка павінна забяспечыць реальнную канкурэнтадздольнасць беларускіх тавараў і скласці ўмовы для павелічэння знешніх інвестыцій на пераў-
браенне беларускай эканомікі. А тут ужо німа іншага выйсця, ак-
рамя правядзення сапраўдных рыначных реформаў, рэзюмует эксперт.

Алесь САДОЎСКІ

Перамога профі

3 1 па 3 траўня ў Мінскім Палацы тэнісу, што на праспекце Машэрава, праходзілі гульні чарговага этапа Кубка Дэвіса. Тэністы Беларусі літаральна разгромілі зборную Люксембурга — 5:0. На здымку злева — нашыя героі парных спаборніцтваў Максім Мірны і Аляксандр Швец. Люксембургскі тэніст Саша Тома (фота справа) яўна незадаволены сваёй гульнёй — але што ж зробіш; адно суцяшэнне — яго сфатаграфавалі на фоне літар Davis Cup.

У нядзельлю, калі ўжо было ясна, што беларусы — пераможцы, на корты наведаліся беларушкі пры высокіх пасадах — шэф мінскай міліцыі генерал Барыс Тарлецкі і кіраўнік прэзідэнцкага сакратарыята Урал Латыпаў.
Спартовыя агліядальнікі прагнавалі трывумфальны для беларусаў вынік: рэч у тым, што ўся каманда Люксембурга — не прафесіяналы, а аматары. Наступны матч нашыя тэністы правядуць з камандай Марока ў ліпені. У Афрыцы давядзеца сапраўды папаець...

Гомель — алімпійская сталіца маладых

3 5 траўня па 7 чэрвеня
у Гомелі будуть спаборніцаў каля 4,5 тысяч маладых атлетаў па 25 відах спорту.

Тут будзе праходзіць Х рэспубліканская спартакіада вучнёўскай моладзі. Апошні раз падобнае спартовае свята праводзілася 15 гадоў назад. І вось цяпер на працягу месяца маладыя беларускія спартсмены будуць спрачаца на стадыёнах і спартыўных пляцоўках Гомеля, а таксама Речыцы, Лельчицай, Калінкавічай і Мазыра.

Што тычыцца фінансаў, то за харчаванне і размяшчэнне спартсменаў, а таксама суддзям заплаціць міністэрства спорту, усе астніні выдаткі лягую на мясцовыя ўлады. Па традыцыі, раскашэліца даўядзеца ў першую чаргу прадпрыемствам вобласці, якім давялося ўзяць шэфства над кожнай з камандаў-удзельніц спартакіяды.

Уладзімір ВАЛЕУСКІ

Студэнцкі юбілей

Гэтымі днімі адзначае
50-гаддзе міжнародная арганізацыя AIESEC, якая аўтадыювае студэнтаў, што вывучаюць эканоміку.

Заснаваная ў 1948 годзе сямю еўрапейскімі краінамі, AIESEC паклала пачатак цеснаму супрацоўніцтву студэнтаў і прымісловых кампаній краінай свету. Членамі арганізацыі былі прынц Уэльскі Чарльз, Джон Кенедзі, Біл Клінтан і іншыя сусветныя вядомыя асобы. Камітэт AIESEC Беларускага дэярхайана геканамічнага універсітэта дзеянічае з 1992 года. За гэты час ён ажыццяўляў мноства праектаў, дзесяткі беларускіх студэнтаў атрымалі магчымасць супрацоўніцтва са сваімі аднагодкамі з-за мяжы і такімі кампаніямі, як Procter & Gamble, Microsoft, Coca-Cola і інш.

БелаPLAN

Кінь курыць і выйграй!

Пад гэтым дэвізам Сусветная арганізацыя аховы здароўя (СААЗ) праводзіць акцыю на ўсіх кантынентах планеты.

У Беларусі рэгістрацыя ўдзельнікаў міжнароднай антытууневай кампаніі завяршилася 2 траўня, цяпер будзе сам конкурс. Па звестках СААЗ, ад хваробаў, выкліканых паленнем тыгуну, кожныя дзесяць секундаў у свеце памірае чалавек. Шкодная прывычка курыць, якая прыводзіць да лёгачных, сардэчна-сасцістых захворванняў, злякасці новаўтарэннія, штогод становіцца прычынай смерці больш як 15 тысячаў жыхароў Беларусі. Згодна са статыстыкай, у нашай краіне курыць больш за палову насельніцтва ва ўзросце 40-59 гадоў.

У антытуневай кампаніі меў магчымасць удзельнічаць кожныя грамадзянін Беларусі старэйшы за 18 гадоў са «стажам» штодзённага курэння не менш як год. Сярод прэтэндэнтаў будзе разыграна латарэя з прызамі, галоўныя з якіх, заснаваныя Фінляндыйяй, — 10 тысячаў до-

ларап. Разлічваць на прызы могуць толькі, хто здолеет поўнасцю адмовіцца ад курэння, па меньшай меры, на працягу месяца з дня пачатку кампаніі — гэта значыць, з 2 траўня. Для пацвярджэння таго, што прэтэндэнт на прыз устрымліваўся ад курэння, яму давядзеца прайсці біялагічны тэст.

Падобная акцыя ўжо праводзілася ў 1996 годзе, і да 60% яе ўдзельнікаў змаглі абыцціся без курэння на працягу месяца, а 32,7% — на працягу года.

БелаPLAN

Нясвіж разыдзеца па Еўропе

Сёння, 5 траўня, адзначаецца Дзень Еўропы.
Сёння ж у Беларусі ўводзіцца новая марка наміналам 15.000 рублёў і паштовая картка, прысвечаная 775-годдзю Нясвіжу.

Мастак Віктар Сташчанюк намаляваў на паштовых мініяцюрах цэнтральны ўваход у «беларускі Крэмль» — Нясвіжскі палац-паркавы ансамбль XVI-XVII стагоддзяў. Упершыню на беларускай паштовай марцы прыменены лагатып EUROPA — сімвал Еўропейскай паштовай арганізацыі. Новая марка аддрукаваная ў малых лістах па 10 марак у кожным, агульны наклад — 320.000 асобнікаў. На іх выяўленыя сілуэты архітэктурных помнікаў Нясвіжа.

На Нясвіжскім паштамце праводзіцца спецыяльнае гашэнне на канвертах першага дня з выявай помніка архітэктуры XVII стагоддзя — нясвіжскай Слуцкай брамы.

БелаPLAN

Кітай — зусім побач

Група студэнтаў мінскіх ВНУ выступіла з ініцыятывай стварэння беларускай маладзёжнай асацыяцыі «Кітай-2000».

Асацыяцыя ствараеца пры таварыстве дружбы «Беларусь—Кітай» і мяркую развіваецца адукатыўныя і дыскусійныя праграмы па гісторыі і культуры Кітая, па проблемах развіцця маладзёжнага прадпрыемстваў у Кітai і Беларусі; арганізуваць конкурсы даследчых прац пра КНР. У перспектыве плануеца правядзенне маладзёжнага форуму «Беларусь—Кітай-2000».

Пры асацыяцыі плануеца арганізація клуба кітайскіх студэнтаў, якія навучаюцца ў Беларусі, для аказання ім дапамогі, правядзення сумесных вечароў адпачынку, экспкурсій, сустэречай. Для беларускай моладзі, якая вывучае кітайскую мову, плануеца правядзенне віктарынаў і забаўляльных праграм. Асацыяцыя мае намер устанавіць партнёрскія сувязі з кітайскімі равеснікамі.

Ініцыятыву беларускіх студэнтаў падтрымала амбасада Кітая ў Беларусі. Па словах Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла КНР спн. У Сяюцю, пасольства гатавае дапамагчы.

БелаPLAN

Крычаў застаўся без піва

Урайцэнтры Крычаў Магілёўскай вобласці зачынілі піўны завод.

Завод праіснаваў больш за 40 гадоў. Апошнім часам прадукцыя прадпрыемства не адпавядала нават самым мяккім патрабаванням якасці. Каб мадэрнізаваць вытворчасць альбо яе перепрафіліраваць, патрабуецца 15 мільярдаў рублёў. Гэткіх грошаў ні ў каго няма.

Завод ужо некалькі месяцаў фактычна прастойвае. Былому калектыву — гэта каля 100 чалавек — траба шукаць працу. А піва ў 32-тысячны горад будзе прывозіць з Магілёва і Бабруйска.

Іван ЗАСАДА

На бясплатным свяtle

У Магілёве штомесяц амаль 50.000 чалавек не плацяць за электрычнасць.

Нягледзічы на тое, што энерганаагляд апошнім часам пачаў адключыць самых злосных неплацельщыкаў, колькасць даўжнікоў расце. Міліцыя пакуль нічога не можа зрабіць.

Сымон ГЛАЗШТАЙН

НАВІНЫ

5 траўня 1998 г., № 45

Даты і лёсы

5 траўня

1818. Нарадзіўся заснавальнік навуковага камунізму Карл Маркс. Ён паказвае: «Калі Маркс трапіў у пекла, яго вырашылі абраць сакратаром партарганізацыі, але ён даў самаадвод: нарадзіўся ў габрэйскай сям'і, меў жонку шляхецкага паходжання, галоўнае, усё жыццё пражыў за мяжой».

1943. У вёсцы Новыя Сяло непадалёк Барысава эсэсайцы сагналі 120 чалавек у хату, стралілі ў вонкі і дверы, кідалі гранаты, а потым падпалилі хату. Гэта першы выпадак масавага знішчэння мірных людзей фашыстамі ў Беларусі.

1952. Песня *Deutschland Über Alles* («Перадусім — Германія») была зацверджаная ў якасці дзяржаўнага гімна ФРГ. У гэты ж дзень у 1955 г. Захоўніцтва Германіі атрымала поўны суверэнітэт і неўзабаве далучылася да NATO.

1961. Праз тры тыдні пасля палёту Гагарына ЗША запусцілі ў космас свайго першага астранаўта Алана Шэпарда, а прэзідэнт Кеннедзі паабяцаў, што амерыканцы першымі высадзяцца на Месяц. У гэты ж дзень у 1963 г. свой першы спадарожнік вывела на арбіту Вялікабрытанія.

1968. У Парыжы началіся барацкія бітвы паміж студэнтамі і паліцыяй, падчас якіх калікія тысячы чалавек былі параненыя. Рабочыя неўзабаве падтрымалі студэнтаў найбольш працяглай у гісторыі Францыі агульнанацыйнай забастоўкай. Кіраўнік студэнцкага бунту Даніэль Кон-Бендзіт быў пазбаўлены грамадзянства і высланы з краіны. Цяпер ён — дэпутат Еўрапарламента ад партыі «зялёніх» ФРГ.

6 траўня

1626. Галандскі пасяленец Пол Мініт купіў у індзейскага племені востраў Манхэтан — сёняшні цэнтр Нью-Ёрка — за жменю біжутэрыі коштам прыкладна ў 25 долараў.

1992. У Парыжы ва ўзросце 91 года памерла выбітная актрыса і спявачка немка Марлен Дэітрых, якая ўясабляла ўсусімі кінематографе образ вытанчанай рамантычнай жанчыны. У апошнія гады Марлен шматы хварэла і прыйшла да выяснові: «Баяца тrella не смерці, а жыцця».

1992. Савет Міністэрстваў Рэспублікі Беларусь скасаваў Беларускую ваеннаю акуругу. Усе войскі (за выключэннем тых, што ўваходзілі ў склад стратэгічных сіл СНД) перайшлі ў падпрададаванне Міністэрства абароны Беларусі.

7 траўня

1823. Людвіг ван Бетховен, ужо зусім глухі, выступіў у якасці дырыжора на прэм'еры сваёй славутай Дзевяцтай сімфоніі ў Вене. У гэты ж дзень у 1833 г. нарадзіўся выбітны нямецкі кампазітар Ёганес Брамс, а у 1840 г. — Пётр Чайкоўскі.

1888. Джордж Істмэн запатэнтаваў фотакамеру Kodak — самую папулярную на сёняшні дзень.

1942. Нацысты расстралялі і павесілі ў Мінску 79 падпольшчыкі.

1960. Леандэр Брэжнёў упершыню быў абрани старшынём Прэзідэнта Вярхоўнага Савета СССР.

1966. У Мінску адчыніўся Палац спорту.

1980. З нью-йоркскай турмы выйшаў на волю 85-гадовы Пол Гайдэл, які правадеў у турме за забойства рэкордны тэрмін — 68 гадоў 8 месяцаў.

1985. ЦК КПСС прыняў пастанову аб барацьбе з п'янствам і алкагалізмам. Гарэлка падаражэла адразу ў некалькі разоў, а на поўдні СССР началі высякаць вінаграднікі.

**Падрыхтаваў
Юрась БАРЫСЕВІЧ**

Піраміда з замежнай праціў

Амаль 400 тысячай амерыканскіх долараў і больш за 2 мільёны нямецкіх марак пералічылі даверлівія беларускія грамадзяне ў швейцарскі банк на раахунак фірмы «Астрон».